

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry
Juha Juuti
Käypolku 4 as.4
54120 PULP
Puh. 0500221213
Email: juha.juuti@ruokolahtelainen.net

**MUISTUTUS TURVE-
TUOTANTOALUEIDEN
YMPÄRISTÖLUPAHAKE-
MUKSEEN**
29.1.2007

**ITÄ-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO**
Minna Canthin katu 64B
PL 69
70101 KUOPIO

Muistuttaja:

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry, Ruokolahti, Poitsilanpolku 21, 56210 Virmutjoki
Rekisterinumero: 177865
Juha Juuti, Käypolku 4 as. 4, 54120 PULP
Puh. 0500221213 Email: juha.juuti@ruokolahtelainen.net

Yhdistyksen tarkoituksena on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, luontotietouden edistäminen ja kuikkien elinpiirien turvaaminen ja suojelu (liitteenä yhdistyksen säännöt Liite 1). Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys harjoittaa valistus- ja kasvatustyötä, tutkimus, tiedotus- ja julkaisutoimintaa.

Muistutuksen kohde:

Vapo Oy:n ympäristölupahakemus turvetuotantoalueille. Diaarinumero ISY-2006-Y-175 ja ISY-2005-Y-190.

Asia, jonka johdosta muistutetaan:

Turvetuotantoalueesta, jolle Vapo Oy hakee ympäristölupaa turvetuotannon aloittamiseksi ja jatkamiseksi, ei ole tehty riittäviä ympäristö- /luontoselvityksiä.

Vaadimme, että alueesta on tehtävä kattavat ympäristö- /luontoselvitykset ennen luvan myöntämistä:

Perustelemme seuraavassa vaatimustamme ympäristö- /luontoselvitysten tarpeellisuudesta.

Kyseinen suoalue, jolle Vapo Oy hakee ympäristölupaa, on kokonaisuudessaan Torsajärven valuma-alueella, joten kaikkien kyseessä olevien soiden turvetuotannosta aiheutuvat kuormitukset kohdistuvat Torsajärveen.

Hakemukseen kuuluvat suot: Kesselilänsuo 109,7 ha, Juurikkasuo 25,4 ha, Saunalamminsuo 63,3 ha, Oritsuo 79,0 ha ja Raatesuo 75,7 ha yhteispinta-alaltaan 353,1 ha (tuotannossa olevia 264,4 ha ja uutta aluetta 88,7 ha).

Korostamme erityisesti Luonnonsuojelulain pykälää **1§, 3§, 5§, 39§, 42§, 46§, 47§ ja 49§**, Euroopan yhteisön direktiivejä: (92/43/ETY) **luontodirektiivi** ja (79/409/ETY) **lintudirektiivi**, maankäyttö- ja rakennuslain pykälää **5§, 9§ ja 12§**, metsälain pykälää **10§**, ympäristönsuojelulain pykälää **1§, 3§ ja 8§** ja vesilain **1 luvun** pykälää **15§, 15a§, 17§ ja 2 luvun** pykälää **5§**. Näissä kaikissa tähdennetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä, ylläpitämistä, kestävä kehityksen tukemista, luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamista ja säilymistä; viihtyisän, terveellisen, turvallisen ja sosiaalisesti toimivan elin- ja toimintaympäristön luomista kaikille väestöryhmille sekä ympäristön yleisen virkistyskäytön turvaamista. Hanke ei saa heikentää alueen luontoarvoihin tukeutuvia elinkeinoja, kuten luontomatkailua, virkistyskalastusmatkailua, maatilamatkailua ja niiden liitännäiselinkeinoja eikä paikallisten ja vapaa-ajan asukkaiden retkeilyä ja virkistyskalastusta.

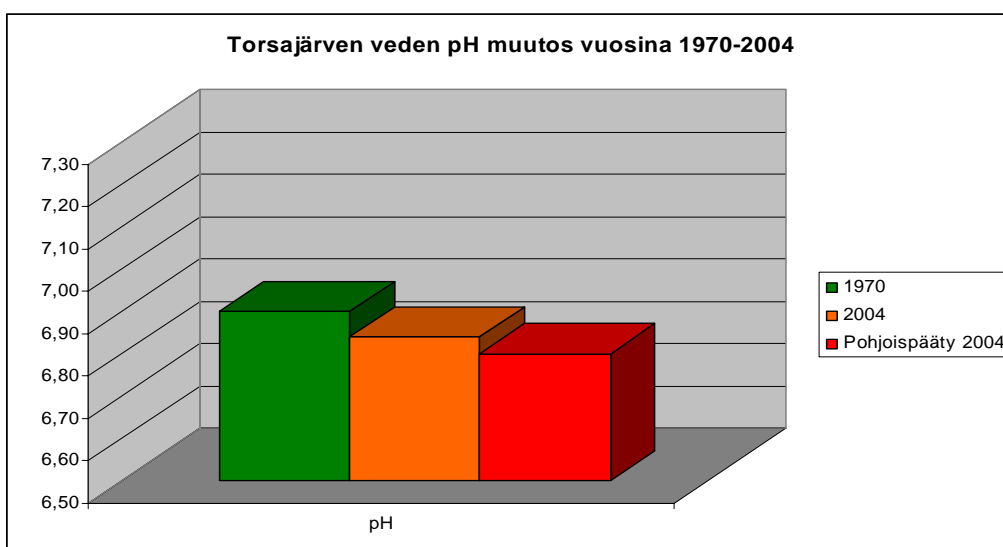
Esitettyssä lupahakemuksessa sanotaan, että ”Torsanjärven veden laatu on vuosina 1999-2004 pysynyt vakaana. Muutokset vedenlaatumuuttujien keskiarvoissa ovat olleet vähäisiä ja tarkkailupisteiden väliset vedenlaatuerot keskimäärin melko pieniä.

Hakija katsoo, että turvetuotannon vaikutukset alapuolisessa vesistössä ovat vähäiset eikä perusteita kiinteistökohtaisten korvausvelvoitteiden asettamiseen ole. Myöskään kalatalousvelvoitteiden asettamista hakija ei pidä perusteltuna.”.

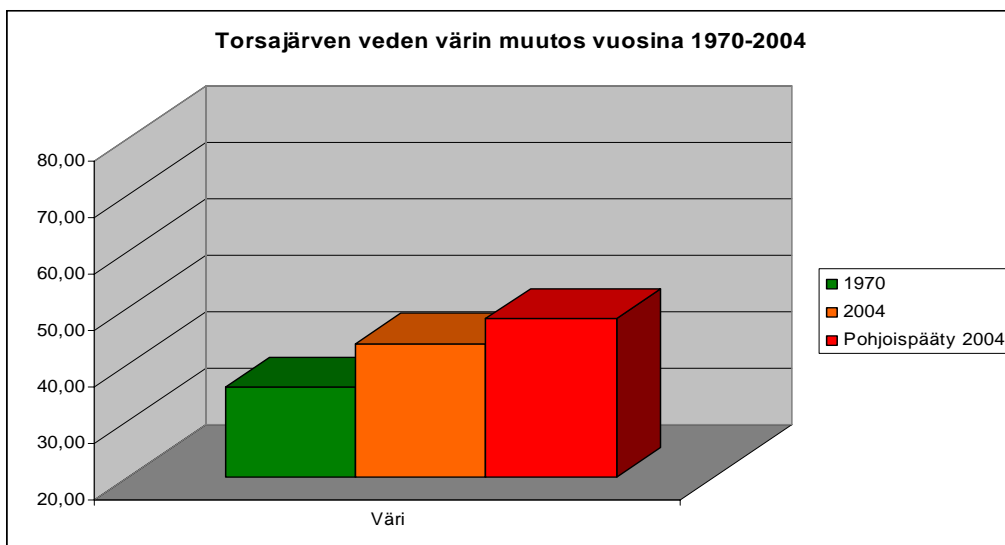
Kun tarkastellaan Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen tekemää raporttia (No 840/05 Liite2) ja Rautjärven kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaa vuodelta 1993 (josta löytyi vanhempaa tilastotietoa Torsajärven vedenlaadusta 1970-luvulta) havaitaan, että alueen turvetuotanto on selkeästi huonontanut vesistön (Ruosteoja – Torsajoki – Torsajärvi ja Mustajoki - Iso Tervalampi – pieni Tervalampi – Sarajärvi – Sarajoki – Torsajärvi) tilaa turvetuotannon aikana (Liite2 sivut 6-10). Vuoden 1986 a-Chl arvot on saatu ympäristöhallinnon vedenlaaturekisteristä ja ne ovat Torsajärven varhaisimmat a-Chl arvot mitä järvestä on saatavilla.

Oheiseen taulukkoon on laskettu raportin (No 840/05) taulukosta2 ja sivuilta 13 ja 14 Torsajärven vuoden 2004 pH-, väri-, CODMn-, ja a-Chl- arvojen keskiarvot ja verrattu niitä 1970-luvun arvoihin. a-Chl arvoja on verrattu järven pohjoispään ja eteläpään välillä vuosina 1986 – 2004.

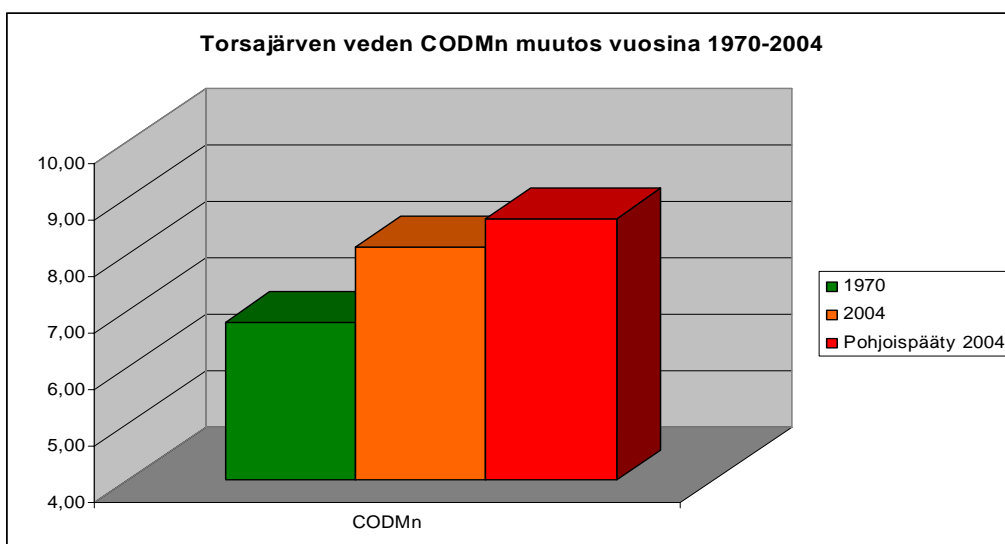
Vuosi	pH	Väri	CODMn	a-Chl	a-Chl
1970	6,90	36,00	6,80	Vuosi 1986	Vuosi 2004
2004	6,84	43,68	8,13	1,90 Eteläpää	2,10 Eteläpää
2004 Pohjoispää	6,80	48,13	8,63	2,00 Pohjoispää	2,50 Pohjoispää

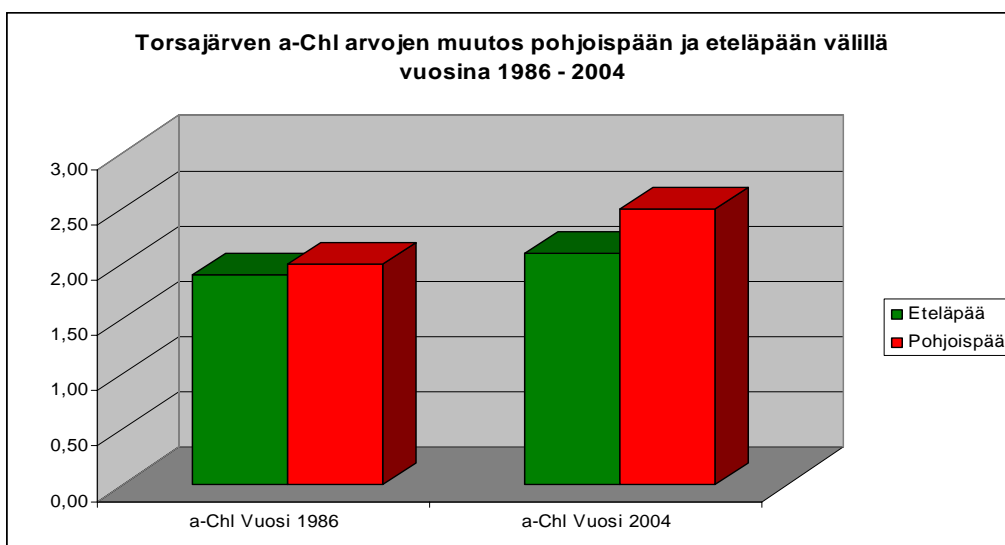
Kuvaaja 1 pH Korkeampi pylväs kuvaa parempaa vesistön tila

Kuvaaja 2 Väri Matalampi pylväs kuvaa parempaa vesistön tilaa

Kuvaaja 3 CODMn Matalampi pylväs kuvaa parempaa vesistön tilaa

Kuvaaja 4 a-Chl Matalampi pylväs kuvaa parempaa vesistön tilaa

Kuvaajista 1-4 nähdään, että järven vedenlaatu on menossa selvästi heikkenevään suuntaan. Järven pohjoispäädyn arvot osoittavat, että heikentävät tekijät tulevat juuri samasta suunnasta kuin turvetuotannon purkuvedet.

Järven vedenlaadun heikkeneminen on vaikuttanut kalakantoihin ja ranta-asukkaiden yleiseen viihtyvyyteen. Kalastajien saalismäärät ovat pienentyneet ja verkot ”limettyvät” ja likaantuvat selvästi enemmän kuin vuosikymmen takaperin. Ajoittain pohjoispäädystä esiintyy runsaasti humusta ja suuria turpeesta syntyneitä lauttoja, jotka likaavat voimakkaasti ranta-asukkaiden rantoja ja pohjoispäädyn yleistä uimarantaa.

On ensiarvoisen tärkeää **estää** Torsajärven **lisäkuormitus**, jotta alueen kalakannan elinolot voidaan turvata. Ympäristöministeriö tukee Hiitolanjoki -yhdistys ry:n hanketta, jossa pyritään kunnostamaan Hiitolanjoen vesistöä niin, että **Laatokan lohen ja taimenen** nousu mahdollistuu yläpuoliseen vesistöön. Torsa ja sen latvavesillä olevat purot ovat ensiarvoisen tärkeitä Laatokan lohen ja taimenen luontaiselle lisääntymiselle.

Myös Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus on huolestunut Saimaan nieriän tulevaisuudesta, sillä se on harvinaisempi kuin norppa, mutta siihen ei ole kiinnitetty samanlaista huomiota. Suuri Jukajärvi on erittäin syvä järvi, joka soveltuu hyvin luontaisen **Saimaan nieriän** emokalojen elinalueeksi syvänteiden viileän, puhtaan ja kirkkaan vetensä ansiosta. Suuri Jukajärvi on Kesselilänsuon turvetuotantoalueen vaikutuspiirissä ilmatien kautta, sillä tuulisilla ilmoilla hienojakoinen turvepöly kulkeutuu järvelle. Ajoittain järvi on kauttaaltaan hienojakoisen turvepölyn peitossa, joka heikentää järven vedenlaatua ja ranta-asukkaiden viihtyvyyttä. Koska Etelä-Karjalassa on erittäin vähän syviä ja kirkasvetisiä järviä on erittäin tärkeää säilyttää nämä syvät järvet mahdollisimman luonnontilaisina ja puhtaina.

Torsajärven pohjoispäästä alkava Torsajoki ja Ruosteoja ovat siinä määrin likaantuneet, että kalaston kannalta ne vaatisivat välitöntä kunnostusta. Joesta pitäisi poistaa turvetuotantoalueelta tullut humus ja kaikki kiintoaine, sekä näistä johtuva rehevöitynyt kasvillisuus. Toinen vesistöreitti, joka sivuaa Raatesuo – Oritsuon turvetuotantoaluetta reittiä: Mustajoki – Iso Tervalampi – pieni Tervalampi – Sarajärvi – Sarajoki – Torsajärvi, vaatii myös välitöntä puhdistamista humuksesta, lietteestä, kiintoaineesta ja rehevöityneestä kasvillisuudesta kalakantojen elinolojen turvaamiseksi ja lukuisten ranta-asukkaiden saunarantojen ja yleisen uimarannan viihtyvyyden parantamiseksi. Kyseisen alueen kunnostustyöt tulee ehdottomasti tehdä ennen kuin turvetuotantoalueelle myönnetään jatkolupaa.

Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen raportissa (Liite2) sivu 2 on esitetty eri soiden kuormitustarkkailuluokat ja niiden laajuus. Taulukosta voimme havaita, että Torsan alueen soilla ei ole ollut kuormitustarkkailua. Miksi näin?

Mikäli Torsan alueella jatketaan aloitettujen soiden turvetuotantoa, on ensiarvoisen tärkeää vaatia ympärivuotinen tarkkailu (A) tai vähintään tiheä tarkkailu (B) vahinkojen minimoimiseksi. Tämän lisäksi on syytä parantaa ja monipuolistaa mittausten menetelmiä, jotta saadaan nopeammin parempi kuva vesistön todellisesta tilasta.

Mittauksia varten on etsittävä ”referenssijärvi”, jolle ei tule turvetuotantoalueelta minkäänlaisia kuormituksia jokien, purojen tai ilman kautta (vallitseva tuulensuunta huomioitava). Mittausmenetelmien monipuolistamiseksi on otettava käyttöön visuaalinen veden laadun tarkkailu, mihin kuuluu vesistön yleisilmeen seuranta kuten kiintoaineen määrä vedessä, rannoilla, pohjassa, veden väri, haju ja maku sekä tuulen kuljettama turvepölyn määrä ja laatu. Näin tarkkailemalla turvetuotantoaluetta saadaan ongelmakohtat paikallistettua ja korjattua huomattavasti nopeammin kuin pelkkien mittaustulosten avulla, sillä mittaustulosten käsittely ja analysointi vie oman aikansa ja joissakin mittaussuureissa ongelma näkyy varsin suurella viiveellä.

Uuden suoalueen luonto (Saunalamminsuo – Juurikkasuo):

Alueelta tulee kartoittaa huolellisesti kasvillisuus, linnusto, nisäkkäät ja muut eliölajit. Pohjavesialueet tulee kartoittaa ja tutkia hyvin ja arvioida turvetuotannon vaikutukset pohjaveteen ennen tuotannon aloittamista. On ensiarvoisen tärkeää selvittää suossa esiintyvät raskasmetallit ja niiden määrät. Uusilla turvetuotantosoilla voi esiintyä eri raskasmetalleja suurinakin pitoisuuksina, mikä voi muodostua ongelmaksi, sillä raskasmetallit kulkeutuvat virtavesien mukana alapuoliseen vesistöön ja rikastuvat ravintoketjussa aiheuttaen terveysriskin. On myös selvítettävä suolla vallitsevat tuuliolosuhteet ja arvioitava, miten laajalle alueelle tuotannossa syntyvä hienojakoinen pöly leviää ja minkälaiset haittavaikutukset sillä on. Tuotantokoneiden ja laitteiden aiheuttaman melun eteneminen tulee selvittää ja kartoittaa sen haittavaikutukset.

Rantayleiskaavan yhteydessä on selvitetty maisemallisesti arvokkaita alueita, joista osa sijaitsee juuri täällä alueella. Saunalamminsuon molemmilla puolilla on maisemallisesti arvokkaaksi luokitellut kallioalueet Paajasensalo ja Mustasaari. Tämä kallioalueiden väliin jäävä suoalue muodostaa erityisen kauniin ja monimuotoisen luontoalueen virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Lähialueella on muitakin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiksi luokiteltuja kallioalueita, harjualueita, pienvesistöjä, pohjavesialue, kulttuurimaisemia ja muinaismuistoja (tarkemmin julkaisussa Rantayleiskaava II-alue: sisäjärvet Ruokolahden kunta 8.6.2002).

Yhdessä nämä alueet muodostavat kunnan pohjoisosaan laajan yhtenäisen erämaa-alueen, joka sopii erityisen hyvin uhanalaisten suurpetojemme elinalueeksi (karhu, susi, ilves ja ahma). Näin voitaisiin parantaa suurpetojen suojelutavoitetta EU:n direktiivin vaatimusten mukaisesti (luontodirektiivin 12 artikla ja direktiivin IV liite). Keväisin Saunalamminsuo toimii muuttolintujen hyvänä ruokailu- ja levähdysalueena rauhallisen sijaintinsa ansiosta.

Saunalamminsuon ja Juurikkasuoalue on myös paikallisesti hyvä marjastus- (hilla ja karpalo) ja retkeilyalue. Jos suot otettaisiin turvetuotantokäyttöön, menettäisimme hyvät hilla- ja karpalosuot, suoalueen linnuston pesimäalueet, muuttolintujen hyvät ruokailu- ja levähdysalueet sekä suurpedoille sopivat rauhalliset erämaiset elinalueet.

Huomattavasti parempi ratkaisu olisi säilyttää alue luonnontilaisena erämaa-alueena. Näin tuettaisiin luontoarvoihin pohjautuvia elinkeinoja kuten luontomatkailua, virkistyskalastusmatkailua, maatilamatkailua ja niiden liitännäiselinkeinoja, jotka ovat tulevaisuudessa maaseudun tärkeimpiä työllistäviä tekijöitä.

Järvien, lampien, jokien, purojen, kosteikkojen ja soiden kunnostus ja arvokkaiden luontoalueiden säilyttäminen luonnontilaisina loisi hyvät toimintaedellytykset perustaa luontoarvoihin pohjautuvia yrityksiä maaseudulle.

Liitteet:

1 Yhdistyksen säännöt Liite 1

2 Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry raportti No 840/05 Liite 2

Ruokolahdella 29.1.2007

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry

Juha Juuti, puheenjohtaja